

Linnuston seuranta uuteen aikaan

Rauno Yrjölä

Lågskär. Kuva: Rauno Yrjölä

Viime vuosien tekninen kehitys tietoliikenteessä on ollut huimaa. Tästä kehityksestä eivät lintuharrastajat ja –tutkijatkaan ole jääneet syrjään, vaan tietotekniikka on yhä tärkeämmässä roolissa niin tutkimuksessa kuin harrastuksessakin. Kaikkien mielestä tämä ei ole pelkästään hyväksi, sillä onhan yhteiskuntamme jo muutoinkin vieraantunut luonnosta.

Aikanaan, kun itse aloitin lintuharrastusta, kirjoissa kerrottiin välineiksi riittävän kiikarit, kumisaappaat, hyvä lintukirja ja muistiinpanovälineet. Nyt hankitaan digioptiikkaa, laajakaistaa ja kevyttä sylimikroa. Määrittystä voi varmistaa äänitteistä ja videoista, www-sivut ovat pullollaan loistavia lintukuvia lähes kaikista maailman linnuista.

Lintuharrastus ja linnuston seuranta ovat harpanneet uudelle aikakaudelle, kun lähes reaaliaikaiset tallennusjärjestelmät Tiira ja Atlas avattiin harrastajien käyttöön. Harrastajat voivat nyt kotonaan selata internetin välityksellä mielenkiintoisia havaintoja, tutkijoille kertyy aineistoa linnuston seuran-

taan. Yhdistysten havaintokatsausten teko on myös oletettavasti helpompaa, toisaalta käsiteltävien havaintojen määrä varmaankin moninkertaistuu.

Vanhan viisauden mukaan määrä ei kuitenkaan korvaa laatua. Suomalaiset lintuharrastajathan ovat aina olleet ”massojen miehiä”: on laskettu arktista muuttoa miljoonine lintuineen, rengastettu satoja tuhansia lintuja, tai kuljettu tuhansia kilometrejä linjalaskentoja. Tieteellisiin artikkeleihin tästä aineistosta lopulta päätyy kuitenkin vain murto-osa. Uusi teknologia poistaa ainakin viivettä tietojen keruussa, joten tutkijoillekin jää ehkä enemmän aikaa keskittyä pohdintoihin ja julkaisujen tekoon.

Tärkein muutos on kuitenkin tapahtunut lintuharrastajien asenteessa. Linnuston seuranta ja lintulaskennat olivat oman käsitykseni mukaan jo hiipumassa, mutta nyt lintuharrastajat ovat lähteneet joukolla mukaan linjalaskentoihin, atlakseen ja paikalliselvityksiin. Lintuasematoimintakin on jälleen elpymässä, ja eri lintuasemilla on ryhdytty

määrätietoisesti parantamaan aineistojen käyttöä tutkimuksiin. Rehellisesti sanottuna melko suuri osa vanhasta lintuasema-aineistosta on sellaista, johon nykyajan tiedeuralaan eteenpäin pyrkivä nuori tutkija ei koske edes pitkän kepin kanssa. Rengastusten tiedot ovat aina hyödyttäneet tutkimusta, mutta satojen tai jopa tuhansien tuntien muutonhavainnoinnit ja lepäilijälaskennat ovat pääosin olleet vain arkistojen täytettä.

Suomesta on puuttunut Britannian tai Ruotsin mallien mukaan toimivat lintuasemat, joilla työ tehtäisiin tutkimusohjelmien puitteissa ja joissa toiminnasta ainakin osan tekevät palkatut ammattilaiset. Myös aseminen olosuhteet ovat useimmiten askeettiset ainakaan pidempiaikaiseksi työpaikaksi.

Työ on aina aloitettava jostain, ja muuttamat jo akateemiset kannuksensa niittäneistä konkariorneista ovat esimerkillisesti osoittaneet lintuasemien mahdollisuudet myös tieteen palveluksessa. Loistavaa! Jatketaan tätä rataa eteenpäin kohti ensi vuotta.